

Roll No.....
Signature of Invigilator .....

Paper Code

BV-602

पतंजलि विश्वविद्यालय
University of Patanjali
Examination May-June-2023
बी.ए. व्याकरणम्, षष्ठसत्रम्
संस्कृतव्याकरणम् (12)

समय: - होरात्रयम्

पूर्णाङ्काः ७०

निर्देशः अस्य प्रश्नपत्रस्य सप्तत्यङ्काः निर्धारिताः सन्ति, अङ्कनिर्देशः प्रतिखण्डं द्रष्टव्यः, सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः।

(खण्ड -क)

(1) पृष्ठेषु पञ्चसु सूत्रेषु त्रयाणां काशिकारीत्या व्याख्या कर्तव्या। (3 x5 =15)

- (1) न लुट् (2) न डि-सम्बुद्धयोः (3) क्विन्प्रत्ययस्य कुः
(4) आदेशप्रत्यययोः (5) रषाभ्यां नो णः समानपदे।

(2) पृष्ठेषु सप्तसु सूत्रेषु पञ्चानां पदकृत्यम्। (5 x3 =15)

- (1) अकृच्छ्रे प्रियसुखयोरन्यतरस्याम् (2) तिङि चोदात्तवति
(3) मादुपधायाश्च मतोर्वोऽयवादिभ्यः (4) स्कोः संयोगाद्योरन्ते च
(5) मतुवसोरू सम्बुद्धौ छन्दसि (6) उपर्गादसमासेऽपि णोपदेशस्य
(7) हलश्चेजुपधात्

(3) पृष्ठेषु सप्तसु वार्तिकेषु पञ्चानां व्याख्यानाम्। (5 x3 =15)

- (1) क्रियासमभिहारे द्वे भवत इति वक्तव्यम् (2) सिज्लोप एकादेशे सिद्धो वक्तव्यः
(3) स्त्रियामपि प्रतिषेधो वक्तव्यः (4) सं पुंकानां सो वक्तव्यः
(5) पदव्यवायेऽतद्धित इति वक्तव्यम् (6) संयोगान्तलोपो रोरुत्वे सिद्धो वक्तव्यः
(7) अवसानेच यरो द्वे भवतइति वक्तव्यम्

(4) प्रदत्तासु तिसृषु द्वयोर्व्याख्यानम्

(2 x5 =10)

- (1) शुष्किका शुष्कजङ्घाचक्षाभिमानौजढत्तथा।
मतोर्वत्वे झलां जशत्वं गुडालिण्मान्निदर्शनम्॥
- (2) अदसोऽद्रेपृथङ् मुत्वं केचिदिच्छन्ति लत्ववत्।
केचिद् अन्त्यसदेशस्य नेत्येकेऽनिर्हि दृश्यते॥
- (3) वेत्तेस्तं विदितो निष्ठा विद्यतेर्विन्न इष्यते।
विन्तेर्विन्नश्च क्तिश्च भोगवित्तश्च विन्दते॥

(5) प्रदत्तेषु पञ्चसु शब्देषु त्रयाणां साधनम् (सिद्धिः)।

(3 x5 =15)

- (1) क्यन्तो घुः, उकारान्तः, सूत्रार्थोदाहरणानि। (2) कोपधः, पोपधाः सूत्रार्थोदाहरणानि।
- (3) घञवन्तः, क्तिन्नन्तः सूत्रार्थोदाहरणानि। (4) 'कुर्वन्ति' इत्यत्र णत्वं कस्मान्न भवति?
- (5) अजर्घाः ।

-----X-----